

Concept Jaarstukken 2019

DSW Rijswijk en omstreken

(Vastgesteld door dagelijks bestuur d.d. 19-3-2020)

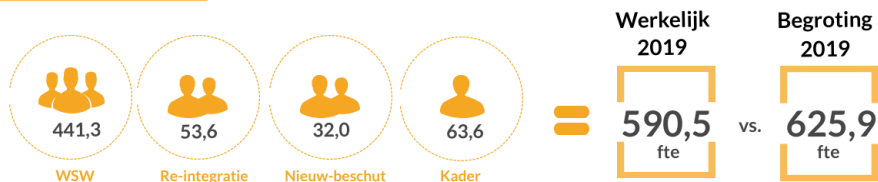
DSW

'Een bijzonder gewoon bedrijf'

Jaarrekening 2019 in één oogopslag

Aantal fte (bezetting)

Locaties doelgroep

Resultaten

- ✓ De gemeentelijke bijdrage is € 2,5 mln. lager dan begroot
- ✓ Hogere omzet door verbetering van contractafspraken en nieuwe klanten
- ✓ Structurele besparingen gerealiseerd door lagere personeelskosten en vereenvoudiging van administratieve processen
- ✓ Incidentele besparing door Wsw herverdeeldeffecten en hogere compensatie voor de transitievergoedingen
- ✓ De werknemerstevredenheid is gelijk gebleven aan 2018 ondanks de onzekerheid over de transitie naar het Werkbedrijf
- ✓ Wsw'ers werken gemiddeld 83% van hun tijd bij een reguliere werkgever

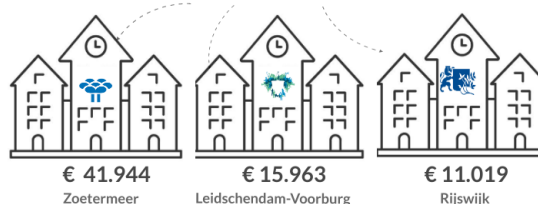

Middelen

Gemeentelijke bijdrage

€ 68.926

NB. In verband met de coronacrisis is het voorstel aan het AB om 1,2 mln. van de terug te betalen gemeentelijke bijdrage te reserveren voor de effecten van corona

Visie

"De voorspelbare, betrouwbare lokale partner voor gemeenten en bedrijfsleven zijn, door met de juiste kosten en opbrengsten zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking regulier te laten werken"

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag	4
INLEIDING	5
1. FINANCIEEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN	7
2. ORGANISATIESTRUCTUUR EN VERBONDEN PARTIJEN	9
3. BESTUURLIJKE ZAKEN	10
4. PERSONEEL EN ORGANISATIE	11
5. PROGRAMMAVERANTWOORDING	17
6. PARAGRAFEN	20
7. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	26
Jaarrekening	27
8. Overzicht van baten en lasten	28
9. JAARREKENING - balans	36
10. Grondslagen voor de financiële verslaglegging	37
11. Toelichting op de balans	40
12. Overige bepalingen inzake de balans	44
13. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	46
14. Bijlagen	47

Jaarverslag

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2019 van DSW Rijswijk en omstreken. Deze rapportage is door het dagelijks bestuur vastgesteld en aangeboden voor zienswijze aan de colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeentes. Vervolgens zal deze rapportage ter vaststelling aangeboden worden bij het algemeen bestuur.

Nadat in 2018 de basis was gelegd voor een operationeel en financieel gezond draaiend DSW, is 2019 het jaar waarin hierop is voortgebouwd. Het hanteren van marktconforme prijzen in combinatie met een efficiënt en effectief ingerichte kostenstructuur heeft ervoor gezorgd dat het financieel 'break even point' structureel is bereikt. Hierdoor zijn de resultaten veel beter dan eerder begroot en liggen we goed in lijn met de financiële doelen van het bedrijfsplan.

Nog belangrijker is dat DSW in 2019 stappen heeft genomen in de rol als ontwikkelbedrijf. De focus is komen te liggen op het zo regulier mogelijk werken van doelgroepmedewerkers en het aanbieden van meer ontwikkelingsmogelijkheden. Zo is de schoonmaakacademie gestart, is de training 'sterk op het werk' aangeboden, hebben de jobcoaches samen met de gemeente Zoetermeer de jobcoachopleiding gevolgd en is het tweede jaar van de bbl-opleiding 'Atlas fietsacademy' gestart. Daarnaast is in 2019 een nieuwe WOL-locatie bijgekomen en is de basis gelegd voor een nieuwe WOL-locatie in 2020.

In lijn met het Bedrijfsplan DSW 2018-2022 (hierna: bedrijfsplan) is in 2019 de vestiging aan de Populierendreef 978 in Voorburg afgestoten. De medewerkers en werkzaamheden zijn verhuisd naar de vestiging op nummer 988. Met een investering in de kwaliteit en veiligheid van dit pand is hier een betere werkomgeving gecreëerd terwijl er ook sprake is van een kostenreductie.

Ondanks de goede financiële resultaten, blijft er toch ook een aandachtspunt. Net als in 2018 blijkt de instroom van participanten een uitdaging. De beoogde doelstelling is voor een groot deel niet gerealiseerd. Aangezien het aantal fte in de begroting 2020 – 2022 stijgt in relatie tot de afspraken 'versterkt samenwerken' is dit een belangrijk risico voor 2020 wat voornamelijk betrekking heeft op de omzet en het vermogen van DSW om afdoende werksoorten operationeel te houden.

2019 stond natuurlijk ook in het teken van de opheffing van DSW en tegelijkertijd de opbouw van het Werkbedrijf. Naast het opstellen van een liquidatieplan en vereveningsregeling is er door verschillende medewerkers meegewerkt aan het organisatie-inrichtingsplan (OIP) van het Werkbedrijf. Het Werkbedrijf is de toekomst voor DSW. De medewerkers zijn hierover actief via nieuwsbrieven en de werkoverleggen geïnformeerd.

De overgang naar het Werkbedrijf kan onzekerheid met zich meebrengen. Daarom zijn er eind van het jaar informatiemarkten voor medewerkers en hun achterban georganiseerd om in gesprek te gaan over hoe het nu bij DSW gaat, hoe het nieuwe Werkbedrijf er uit zal zien en hoe het staat met het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling DSW. Daarnaast is de vertrouwenspersoon bij alle werkoverleggen aangeschoven om de drempel tot het afgeven van een signaal zo laag mogelijk te maken.

Kortom, de financiële resultaten zijn beter dan vooraf begroot en we groeien in onze rol als ontwikkelbedrijf. We zijn trots op de inzet van alle medewerkers. Het gunstige financiële beeld is het resultaat van hun inzet.

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening zijn we wereldwijd geconfronteerd met de opkomst en de gevolgen van het Corona virus (Covid 19). Ook in Nederland en voor DSW zijn de gevolgen onmiskenbaar groot. In het dagelijks bestuur is besloten om aan het algemeen bestuur voor te stellen om daartoe (vanuit het voordelige resultaat) extra weerstandsvermogen op te gaan bouwen om de financiële gevolgen in 2020 op te kunnen vangen.

Graag wil ik alle bij DSW betrokkenen, onze doelgroep collega's voorop, bedanken voor de resultaten die we dit jaar behaald hebben en gezondheid toewensen in 2020.

P.S.M. Verhoef
Algemeen Directeur

1. FINANCIËEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

Het bedrijfsresultaat heeft zich ten opzichte van de begroting 2019 fors verbeterd. Dat uit zich in alle componenten van het resultaat;

- het subsidieresultaat is verbeterd met € 1,15 mln,
- het resultaat reïntegratie en nieuw beschut is verbeterd met € 0,15 mln,
- het resultaat bedrijfsvoering is verbeterd met € 1,2 mln.

Een en ander heeft geleid tot een totaal saldo van baten en lasten van € 68.926 negatief. In de tabel op de volgende pagina worden de belangrijkste mutaties weergegeven.

Eenzijds is er sprake van een aantal incidentele en/of beperkt beïnvloedbare ontwikkelingen. Zo zijn de herverdeeleeffecten in de meicirculaire 2019 ten opzichte van de septembercirculaire 2018 erg voordelig en is er een eenmalige bate inzake de compensatie van transitievergoedingen die betrekking heeft op voorliggende jaren. In combinatie met lagere kosten SW leidt dit tot het voordeel op het subsidieresultaat.

Anderzijds is er blijvend ingezet op structurele kostenreductie en werpen maatregelen vanuit het bedrijfsplan hun vruchten af. We maken terughoudend en bewust keuzes of en hoe we posities invullen en in hoeverre we dit vast of tijdelijk doen. Dit leidt tot fors lagere personeelskosten. Daarbij wordt ook bewust gekozen voor meer extern advies in plaats van een langere periode van inhuur. Ook in processen worden efficiëncyslagen gemaakt. Op dit moment werken we aan het vereenvoudigen van administratieve processen en het (verder) digitaliseren ervan. Maar ook zaken als vervoerskosten SW en arbodienstverlening laten voordelen zien als gevolg van verbeterde afspraken en uitvoering.

In 2018 is sterk ingezet op verbetering van de overeenkomsten met opdrachtgevers. Te denken is aan het in rekening brengen van voormannen, efficiënter maken van het facturatieproces en tariefsverhoging. In 2019 is deze lijn doorgezet en is het ook gelukt om nieuw opdrachtgevers te vinden tegen de betere tarieven. Hierdoor is het gemiddelde tarief per uur op niveau gebleven en leidt dat in combinatie met de toegenomen productieve uren tot een hogere netto toegevoegde waarde dan begroot.

De instroom van deelnemers uit de Participatiewet is weliswaar verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar, maar blijft nog sterk achter op de begroting. Het gaat dan met name om de trajecten met dienstverband. Deze instroom is nodig om de bestaande werkzaamheden te blijven uitvoeren en zo de vergrijzende en uitstromende SW populatie op te vangen. Dit is ook een belangrijke pijler onder het scenario 'Versterkt samenwerken'. Samen met gemeenten wordt gekeken op welke wijze instroom op gang gebracht kan worden. DSW zet daarbij in op het aanbieden en versterken van re-integratietrajecten die beter aansluiten op de verschillende doelgroepen (zoals statushouders, praktijkervaringsplaatsen en arbeidsritmeplekken) met het gebruik van de verschillende werksoorten- en locaties die DSW te bieden heeft.

Daarnaast zetten we in op het worden van een volwaardig leerwerkbedrijf om zo niet alleen werk maar ook een formele onderwijskwalificatie te kunnen bieden.

Wij blijven hard aan de slag om DSW financieel en operationeel gezond te houden. De resultaten 2019 geven DSW rust en ruimte en het vertrouwen om te werken aan de lange termijn.

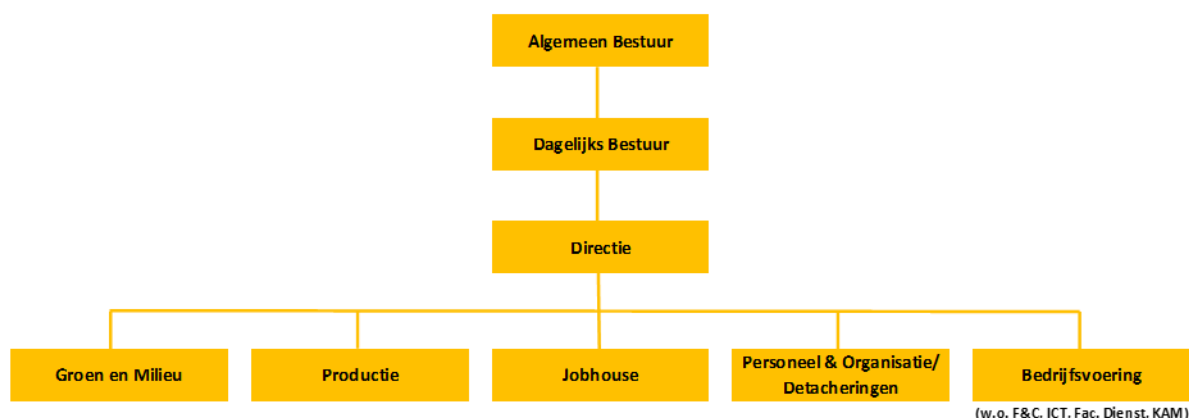
In het volgende overzicht is het resultaat 2019 op hoofdlijnen weergegeven in relatie tot de begroting 2019.

Post baten en lasten	Mutaties ten opzichte van begroting 2019	x 1.000
Rijksbijdrage Wsw	Hogere Rijksbijdrage door verwerking meicirculaire 2019	400 V
Kosten Wsw personeel	Lagere loonkosten SW door lagere formatie en premie-effecten	250 V
	Lagere loonkosten door compensatie transitievergoeding	350 V
	Lagere overige kosten SW	150 V
1.Subsidieresultaat		1.150
Vergoeding re-integratie / nw beschut	Lagere vergoedingen nieuw beschut/ re-integratie door lagere instroom (met dnb)	-300 N
	Hogere vergoedingen door toename aantal trajecten, werkervaringstrajecten (zonder dnb) en tarieven	200 V
Kosten personeel re-integratie / nw beschut	Lagere (loon)kosten nieuw beschut/ re-integratie door lagere instroom	250 V
Resultaat re-integratie / nw beschut		150 V
Taakstelling verbetering bedrijfsresultaat	Taakstelling verbetering bedrijfsresultaat	-150 N
Netto omzet	Hogere tarieven door verbetering contracten/ nieuwe contracten.	650 V
	Toename productieve uren	50 V
Overige opbrengsten	Nieuwe en verbeterde huurcontracten	50 V
Kosten Kaderpersoneel	Lagere loonkosten kader door bewust niet vervullen van vacatures/ minder management/staf.	650 V
Overige bedrijfskosten	Overige nadelige effecten (huur Steenplaatsstraat, onderhoud activa ea)	-50 N
Herstructureringskosten		
Resultaat bedrijfsvoering		1.200 V
2.Bedrijfsresultaat voor bestemming		1.350 V
3.Saldo onttrekking en dotatie reserves		0
4.Bedrijfsresultaat na bestemming		1.350
Effect op totaalsaldo van baten en lasten DSW (1+4)		2.500
Effect op gemeentelijke bijdrage		-2.500
Waarvan incidenteel karakter (Rijksbijdrage + compensatie transitievergoeding)		-750

2. ORGANISATIESTRUCTUUR EN VERBONDEN PARTIJEN

DSW geeft als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening voor de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. DSW voert re-integratie activiteiten uit voor de deelnemende gemeenten, en via de gemeente Leidschendam-Voorburg ook voor Wassenaar en Voorschoten. Met Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp is een inkooprelatie aangegaan ten behoeve van de Wsw.

Aan het eind van 2019 is DSW als volgt organisatorisch opgebouwd:

3. BESTUURLIJKE ZAKEN

De transitie van DSW naar het Werkbedrijf was gedurende het hele jaar een belangrijk onderwerp in de bestuursvergaderingen. De vergaderfrequentie is daarom in 2019 hoger geweest dan regulier. Het dagelijks bestuur heeft in 2019 negen keer vergaderd, het algemeen bestuur vier keer.

In december 2017 hebben de drie aan DSW deelnemende gemeenten aangegeven te willen overstappen naar samenwerking in een 'sociaal werkbedrijf DSW met Zoetermeer als centrumgemeente'. Dit houdt in dat de Gemeenschappelijke Regeling zal worden opgeheven en de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg de uitvoering voor de huidige populatie SW-medewerkers zullen inkopen bij het nieuw op te richten Werkbedrijf. In april 2019 heeft het bestuur besloten om het proces van opheffing van de GR DSW op te starten met als beoogd resultaat het in goed overleg tussen de drie gemeentes opheffen van de GR DSW per 31 december 2020. In november 2019 is het ontwerp-liquidatieplan DSW door het bestuur vastgesteld. Naast dit besluit heeft het bestuur in november besloten om de benoeming van de huidige directeur te verlengen voor de periode van 1 januari 2020 tot de start van het nieuwe Werkbedrijf (gepland op 1-1-2021).

Tot slot zijn in het bestuur de reguliere onderwerpen zoals de begroting, het normenkader voor de accountant, de managementletter van de accountant, het jaarverslag en jaarrekening geagendeerd en vastgesteld.

4. PERSONEEL EN ORGANISATIE

4.1. Formatie

Het gemiddeld aantal kaderleden in 2019 in loondienst is 59,4 fte (2019: 56,8 fte). Net als in 2018 is ook in 2019, een aantal vacatures bewust niet ingevuld, maar zijn de taken anders vormgegeven of verdeeld over andere medewerkers. Ten opzichte van 2018 is de inhuur toegenomen tot 4,3 fte (2018: 2,2 fte), maar het aantal fte blijft ruimschoots onder begroting. Met het sturen op de formatie wordt ook invulling gegeven aan de opgave vanuit het bedrijfsplan 2018- 2022. Bovendien is een belangrijk deel van de inhuur betrokken geweest in het traject van opheffing DSW en opbouw Werkbedrijf. Dit betekent dat daar een financiële dekking tegenover staat, waardoor de totale kosten kaderpersoneel lager uitvallen.

4.2. Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim binnen de SW doelgroep is vrij stabiel en ligt redelijk in lijn met het verzuim in 2018 en met 11% onder het landelijk gemiddelde (14%). De gemiddelde verzuimduur bedraagt 17,4 dagen. Het ziekteverzuim binnen het kaderpersoneel laat een licht toenemende lijn zien (0,5 procentpunt) tot 6,4. De gemiddelde verzuimduur bedraagt 7 dagen.

Over de gehele lijn ligt het verzuim dus in lijn met voorgaande jaren. Wel heeft het de doorlopende aandacht om het verzuim te beperken of terug te dringen. Het ziekteverzuim en de meldingsfrequentie worden daarom binnen DSW continu gemonitord, waarbij indien nodig, in overleg met de arbodienst passende ondersteuning wordt geboden.

4.3. Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

In het kader van het monitoren van de medewerkerstevredenheid heeft DSW nu voor het zevende jaar achtereenvolgens een Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) gedaan.

Iedereen die bij en voor DSW en Krijnen BV werkt heeft een MTO-formulier ontvangen. Ook de mensen die aan een gemeentelijk traject deelnemen hebben zo'n formulier gekregen en zijn gevraagd dit in te vullen en in te leveren.

Respons

In overleg met de Ondernemingsraad is er voor gekozen om in 2019 wederom een verkorte vragenlijst te gebruiken. Voorts zijn er wederom open vragen toegevoegd waar men terugkoppeling kon geven over onderwerpen als Werkoverleg, Individueel Ontwikkelings Plan (IOP) en Voorlichting Toekomst DSW. De deelname was 53,7% en daarmee beduidend hoger dan in 2018 (2018: 46,7%).

De totaalscore ligt rond die van vorig jaar (van 7,1 naar 6.9), en dat is gegeven de onzekerheid waarin DSW verkeerde en de grote inspanningen in het werk een mooi resultaat. De open vragen hebben veel nuttige informatie opgeleverd om de processen te kunnen verbeteren.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DSW totaal	6,8	6,7	6,7	6,7	7,0	6,9	6,7	7,1	6.9
SW/Trajecten		6,7	6,5	6,5	6,9	6,9	6,8	7,0	6,8
Kader		7,5	7,2	7,7	7,6	7,3	6,7	7,5	7,5
Aantal uitgezette formulieren	840	1025	850	850	861	893	737	645	628
Aantal ingeleverd	419	355	378	304	315	350	348	301	337
Percentage ingeleverd	49,9	34,6	44,5	35,8	36,6	39,2	47,2	46,7	53,7

4.4. Ongevallen- en agressieregistratie

Registratie ongevallen en agressie

	Totaal 2018	Totaal 2019	Verschil 2018-2019
Inzet EHBO	163	151	-12
Inzet GGD	16	14	-2
Bijna ongeval / gevaarlijke situatie	5	14	9
Ongeval geen verzuim	15	10	-5
Ongeval verzuim	2	6	4
Ongeval ernstig	0	0	0
Ongevallen totaal	17	16	-1
Ongewenst gedrag	4	3	-1
Schending gedragscode	1	0	-1

Bij DSW wordt een ongevallen- en ongewenst gedrag registratie bijgehouden.

De **incidenten** (inzet EHBO en GGD) worden geregistreerd. Hieronder worden situaties verstaan waarbij geen letsel heeft plaatsgevonden, maar die de inroep van de EHBO organisatie hebben geveerd. Gedacht moet worden aan epileptische aanvallen en flauwtes.

Bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties worden ook geregistreerd. Bij de gemelde situaties is geen letsel opgetreden maar het zou zomaar wel hebben kunnen gebeuren. Er zijn meer meldingen dan vorig jaar. Er is gevraagd vooral alle situaties te melden.

De **ongevallen met letsel** betreffen verwondingen en letsel die niet met het plakken van een pleister zijn opgelost. De ongevallen met verzuim eisen de meeste aandacht.

Ongewenst gedrag wordt geregistreerd en behandeld volgens het opgestelde Handboek Ongewenst Gedrag. Extra aandacht van de leidinggevenden voor het onderwerp en de signalen heeft geleid tot nog minder incidenten.

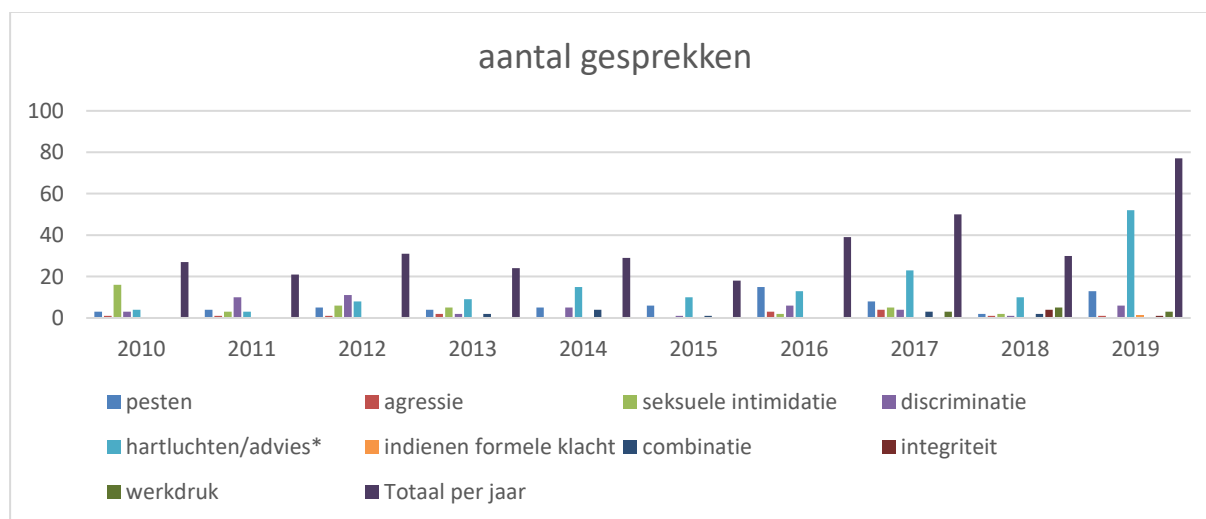
Schendingen van de gedragscode betreffen het zich niet houden aan onze interne gedragscode. Een voorbeeld hiervan is roken in het gebouw.

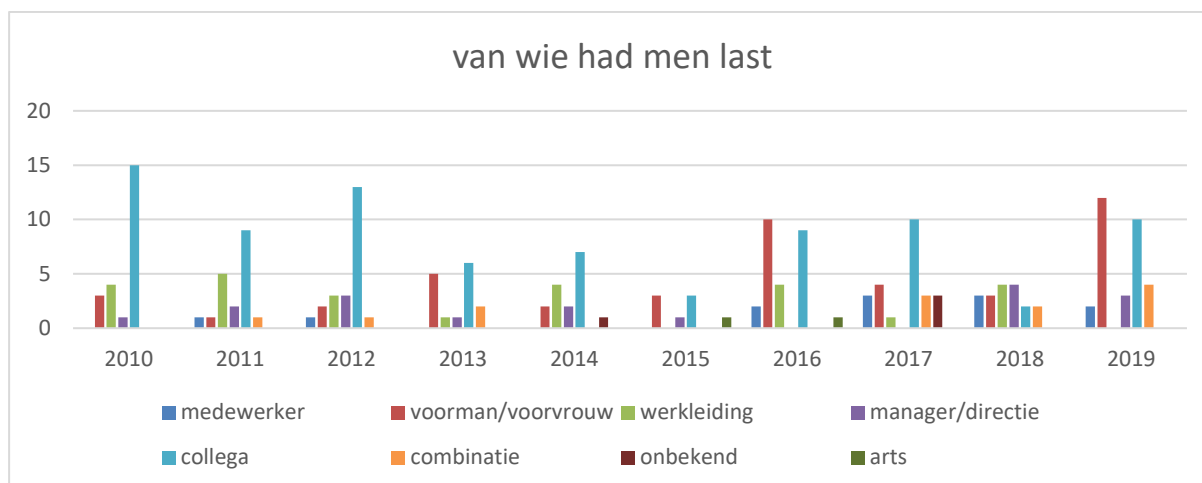
4.5. Verslag vertrouwenspersoon

In de periode **januari - december 2019** zijn er in totaal 77 gesprekken geweest waarbij er **20 nieuwe** meldingen gedaan zijn aan de vertrouwenspersoon (2018: 17 meldingen). Er zijn meer meldingen gedaan, wat ook het geval is bij omliggende SW-bedrijven zoals Haeghe Groep en Rijnvicus.

In het totale aantal gesprekken omtrent de meldingen zijn er ook gesprekken in de vorm van nazorg, 'hartluchten' en overleg met leidinggevenden n.a.v. een gesprek geweest (altijd met toestemming van de melder).

Soorten ongewenste omgangsvormen van de meldingen vanaf 2010 t/m 2019:

De melders komen van diverse locaties/werkplekken inclusief de locaties van de staf-/kaderleden.

Van alle meldingen die gedaan zijn heeft geen enkele melder besloten om een officiële klacht in te dienen bij de Klachtencommissie Ongewenst Gedrag.

Overig

De vertrouwenspersoon DSW heeft in 2019 op alle werklocaties voorlichting gegeven over gewenst/ongewenst gedrag. Nevendoel van deze actie was om de bekendheid van de vertrouwenspersoon te verhogen en de drempel om contact op te nemen te verlagen. In het MTO 2019 wordt gesignaleerd dat de bekendheid ook is toegenomen. Tevens is er contact gemaakt door de vertrouwenspersoon DSW met de vertrouwenspersonen van de gemeente Zoetermeer (actiepunt jaarverslag 2018) en de gemeente Rijswijk.

Resultaat:

Er zijn geen klachten ingediend na de meldingen, waaruit verondersteld kan worden dat de meldingen op een correcte manier zijn opgepakt door alle partijen. Een andere veronderstelling is dat niet alle medewerkers de weg weten hoe een klacht omtrent ongewenst gedrag te melden of dat men de vertrouwenspersoon niet weet te benaderen of te vinden. Op alle locaties is inmiddels voorlichtingsmateriaal aanwezig, zodat medewerkers weten waar ze met hun mogelijke melding en klacht naar toe kunnen. Deze informatie is (nog) niet aanwezig op de 1ste verdieping van de hoofdlocatie van DSW (in de wachtruimte van de ARBO-arts) of op de website. Dit zal in 2020 geregeld worden.

Advies van de vertrouwenspersoon en te ondernemen acties:

- Veranderingen veroorzaken onrust, stress, angst, onzekerheid en vanuit dit gedrag is er ten allen tijde een risico voor ongewenst gedrag. Zie hiervoor ook het aandachtspunt in het verslag van 2018. De Vertrouwenspersoon zal zich zelf blijven uitnodigen bij werkoverleg (*actie VP DSW*);
- Specifiek advies voor directie/managers/leidinggevenden is alert te blijven op mogelijke taakverzwaring die een aantal mensen zullen krijgen omdat er niet altijd vervanging is voor diegenen die niet meer werkzaam zijn (*actiepunt alle leidinggevenden onder leiding van de directeur*).

- Verder is het van belang dat directie/managers/leidinggevenden meer kennis hebben van de processen omtrent ongewenst gedrag (wat te doen bij...). *(Dit protocol/proces wordt door de VP verder aangescherpt, zal door het MT worden vastgesteld)*
- In 2020 wordt een interne training aangeboden door Vertrouwenspersoon waarbij aandachtspunt het proces van meldingen is én hoe we medewerkers serieus nemen in hun verhaal *(actie VP i.s.m. manager P&O en communicatieadviseur);*
- In het kader van serieus genomen worden zal er een training aangeboden worden aan alle leidinggevenden op communicatieve vaardigheden *(actie VP i.s.m. manager P&O)*
- Voorlichtingsmateriaal ophangen op 1ste verdieping DSW-Zoetermeer *(actie VP);*
- Jaarverslag 2019 (in verkorte versie) op website DSW zetten alsmede naam, email en telefoonnummer van Vertrouwenspersoon *(actie VP i.s.m. communicatieadviseur);*
- Folder Vertrouwenspersoon wordt aangepast *(actie VP i.s.m. communicatieadviseur).*

4.6. Verslag Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad is een gezamenlijke ondernemingsraad van DSW Rijswijk en omstreken en Krijnen Personeel B.V. en vertegenwoordigt de ambtelijke -, Krijnen- en Wsw-medewerkers. De leden van de Ondernemingsraad bestaan uit leden van de kiesgroepen: DSW intern, DSW extern en DSW kader.

Het dagelijks bestuur van de Ondernemingsraad bestaat uit een voorzitter, een plv. voorzitter uit het kader en een plv. voorzitter uit het overig personeel. Voorzitter: Harry van der Toorn en de plaatsvervangend voorzitters: Evert Polman en Gerard Reijman. Evert Polman heeft in de loop van 2019 het plv. voorzitterschap overgenomen van Priya Bajnath.

Transitie DSW

De Ondernemingsraad en Bestuurder hebben een constructief en transparant overleg in dit dossier. Ook heeft een delegatie van de Ondernemingsraad op 14 oktober 2019 een informele kennismaking gehad met het Dagelijks Bestuur van DSW. Deze delegatie bestond voornamelijk uit SW-OR leden. Er was sprake van een prettige en open kennismaking waarbij allerhande zaken aan de orde kwamen, vragen werden gesteld, zorgen werden geuit en zorgen werden weggenomen. De hierbij aanwezige OR-leden hebben deze kennismaking zeer gewaardeerd en zien uit naar een vervolg hierop.

De Klankbordgroep “Toekomst DSW (transitie)” is op het transitiedossier een adviesorgaan voor de Ondernemingsraad, bijgestaan door een adviseur, Isaäk Mol van Komeet - Training en Coaching . Deze klankbordgroep is een divers samengestelde groep van OR- en niet-OR-leden, kader en doelgroepcollega's.

De uitdaging en de missie voor de Ondernemingsraad was voor 2019 evenals voorgaande jaren om de balans te vinden tussen het grote dossier “Transitie DSW” en die onderwerpen te agenderen die ook impact hebben op de medewerkers, met name de doelgroepcollega's.

De in 2018 opgerichte Klankbordgroep “Arbo & Welzijn” heeft zich met name daarop gericht en heeft de Ondernemingsraad o.a. geadviseerd op de dossiers:

- Aanpassing Individueel Ontwikkel Plan (hierna: IOP) en voorbereiding IOP
- Verzuim: Uitvoeringsvoorstel Toegang tot de bedrijfsarts en communicatie hierover
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek 2019 (hierna: MTO)
- Richtlijn attenties DSW
- Keuken Edelgasstraat
- Veiligheid op WOL-locaties

- Werkoverleg
- Arbo & Welzijn, algemeen

Naast het grote dossier “Transitie DSW” zijn diverse advies- en instemmingsaanvragen “going concern” aan de orde geweest, voorbeelden hiervan zijn:

Advies/instemmingsaanvragen

- Functiehuis SW (lopend 2020)
- Vernieuwde Stageregeling
- Richtlijn attenties DSW
- Aanpassing IOP en voorbereiding IOP
- MTO 2019
- Personeelshandboek kaderpersoneel
- Verlenging benoeming Algemeen Directeur

5. PROGRAMMAVERANTWOORDING

5.1. Programma Werk

Alle werknemers aan het werk helpen en houden

Ontwikkeling SE (subsidie eenheid) en fte (Jaargemiddelden)	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
SE Wsw	477,8	453,3	462,5
SE Wsw meicirculaire 2019	491,3	458,1	465,1
Verschil	-12,6	-4,9	-2,6
Fte Wsw in loondienst	443,2	420,9	424,4
Fte Wsw begeleid werken	19,2	20,4	23,7
Totaal Wsw	462,3	441,3	448,1
Fte Re-integratie*	40,3	53,6	79,2
Fte Nieuw Beschut	16,2	32,0	22,0
Totaal Fte	518,8	526,9	549,3

* incl. invulling taakstelling versterkt samenwerkingen jaarschijf 2019 (jaarschijf 2020 - 2022 is hierin niet meegenomen, maar staat nog onder de taakstellingen)

Het gemiddeld aantal fte Wsw-medewerkers is in 2019 met 21 fte afgenomen ten opzichte van 2018. Deze afname ligt wat hoger dan met de begroting 2019. Omdat de instroom van re-integranten en nieuw beschut is verbeterd ten opzichte van 2018 is het totaal aantal fte doelgroep medewerkers toegenomen met 8 fte.

Ten aanzien van het aantal SE is het zo dat in de septembercirculaire 2019 wordt uit gegaan van het gemiddeld aantal SE in 2018 met een landelijk ingeschatte afbouw naar 2019. De begrote en werkelijke uitstroom in 2019 is hoger geweest dan de landelijke inschatting die door het Rijk is gemaakt. Het verschil is echter minder groot dan voorgaand jaar.

Doorstroomtabel Wsw-medewerkers (o.b.v. declarabele uren)	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Beschut	18,3%	16,7%	19,0%
Werken-op-locatie (incl. groen)	50,2%	52,0%	49,0%
Individuele detachering	31,5%	31,2%	32,0%
totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal WOL locaties (excl. Groen)	9	11	10

Zoals dat zich reeds aftekende in eerdere prognoses is de doorstroom van Wsw verbeterd. Mede als gevolg van de nieuwe locatie is het gelukt een doorstroom te realiseren van Beschut naar Werken-op-locatie.

Nieuwe opdrachten acquireren

In 2019 hebben we 11 WOL locaties gerealiseerd. Dit is 1 meer dan dat we hebben begroot. Dit geeft zowel invulling aan de doorstroom, als aan de verbetering van het verdienvermogen.

Bestaande contracten openbreken en verbeteren

Met alle opdrachtgevers waarmee het contract in 2019 verlengd moest worden heeft DSW betere contractafspraken gemaakt. Daarmee is het gelukt om ondanks de veranderende doelgroepsamenstelling de tarieven op peil te houden.

Verdienvermogen verhogen	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Aantal WOL locaties (excl. Groen)	9	11	10
Aantal productieve uren	632.856	644.734	638.708
Omzet per uur	€ 8,83	€ 8,84	€ 7,81

De bedrijfsvoering efficiënter maken

De in 2018 ingezette efficiëncyslag heeft in 2019 verdere opvolging gekregen. Dit is terug te zien in het toenemende bedrijfsresultaat c.q. dalende bedrijfskosten. Zie daarvoor toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

In 2019 zijn alle beheersmaatregelen uit het bedrijfsplan verder uitgewerkt en opgepakt om de bedrijfsvoering efficiënter te maken. Daarmee is structureel de taakstelling gerealiseerd. De resultaten dragen bij aan de meerjarige doelstelling om het 'break even'- (bedrijfs)resultaat te realiseren.

5.1.1. Wat kost het

De kosten en baten van het programma Werk zijn:

Baten en lasten programma Werk	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Totaal baten	20.417.558	20.359.806	20.452.013
Totaal lasten	-14.522.354	-14.104.765	-15.097.084
Saldo baten en lasten	5.895.205	6.255.041	5.354.930

De afwijkingen ten opzichte van de begroting 2019 en de jaarrekening 2018 worden later in deze jaarrekening toegelicht.

5.2. Programma Overhead

In het kader van de aanpassingen van het BBV op basis van de voorstellen van de commissie Depla is de overhead samengebracht in een apart programma. De kosten voor overhead betreffen de kosten voor kaderpersoneel en de overige bedrijfskosten.

5.2.1. Formatie

De formatie 2019 in relatie tot 2018 en de begroting is in onderstaand overzicht opgenomen.

Kaderpersoneel (fte in jaargemiddelden)	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Personeel in loondienst (incl. detachering gemeente)			
Aantal fte personeel in loondienst	56,8	59,4	58,6
Aantal fte inhuur/uitzendkrachten	2,2	4,3	8,0
Totaal aantal fte	59,0	63,6	66,6

Vanuit het overzicht is goed zichtbaar dat terughoudend is omgegaan met de invulling van vacatures en de inhuur om zodoende duurzaam invulling te geven aan de taakstellingen uit het bedrijfsplan.

5.2.2. *Baten en lasten*

De baten en lasten van het programma overhead zijn als volgt.

Baten en lasten programma overhead	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Totaal baten	-311.898	-520.526	757.768
Totaal lasten	-5.762.307	-5.987.514	-6.365.698
Saldo voor resultaatbestemming	-6.074.205	-6.508.041	-5.607.930
Totaal onttrekkingen reserves	253.000	253.000	253.000
Totaal stortingen reserves	-74.000	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-5.895.205	-6.255.041	-5.354.930

Het positieve bedrijfsresultaat na bestemming leidt tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage hetgeen een “nadelige” invloed heeft op het totaal aan baten. In de begroting was nog rekening gehouden met een gemeentelijke exploitatiebijdrage ter dekking van een negatief bedrijfsresultaat. De afwijkingen ten opzichte van de begroting 2019 en de jaarrekening 2018 worden later in deze jaarrekening toegelicht.

6. PARAGRAFEN

6.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

6.1.1. *Risico's, weerstandscapaciteit en kansen*

Het weerstandsvermogen heeft als doel om toekomstige onverwachte financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor het huidige beleid of de bestaande activiteiten. Eind 2019 is het weerstandsvermogen, net als eind 2018, € 1,28 mln. Vanuit de resultaten 2019 is er geen noodzaak om het weerstandsvermogen aan te spreken, noch aanleiding om de risico-inschattingen te wijzigen. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de DSW echter wel geconfronteerd met de gevolgen van de wereldwijde Corona crisis. Aan het algemeen bestuur is voorgesteld om de nadelige gevolgen te dekken vanuit de nog te verrekenen gemeentelijke bijdragen over 2019, om zodoende het weerstandsvermogen per 31 december 2019 in stand te houden. Dit is uitgebreider toegelicht in hoofdstuk 7 gebeurtenissen na balansdatum.

Het is belangrijk om de risicogebieden in beeld te hebben om zodoende de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen te kunnen bepalen. In onderstaand overzicht staan de uitkomsten van de geïdentificeerde risico's.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing: uitkomsten waardering en kwantificering risicogebieden

Risicogebied Bedragen x (€ 1 mln.)	Risico percentage	Bedrag	Financiële omvang risico	Benodigd weerstands- vermogen
Risico's subsidieresultaat Wsw				
- Deelbudget Wsw (Rijksbijdrage)	5%	11,87	0,59	
- Loonkosten Wsw	2%	12,55	0,25	
- Overige kosten Wsw	5%	0,20	0,01	0,85
Risico's resultaat nieuw beschut en re-integratie				
- Kosten/ baten lagere instroom	20%	0,55		0,11
Risico's verdienvermogen/ omzet				
- Lagere omzet/ overige opbrengsten	10%	6,00	0,60	
Risico's bedrijfsvoering				
- Personeelskosten kader	2%	3,98	0,08	
- Overige bedrijfskosten	5%	1,75	0,09	0,77
Totaal benodigd vermogen (ongewogen)			(a)	1,73
Beschikbaar weerstandsvermogen = algemene reserve			(b)	1,28
Risico profiel			= (b) / (a)	0,74

6.1.2. Financiële kengetallen

In lijn met de BBV-aanpassingen vermelden wij onderstaand een aantal ratio's.

Financiële kengetallen BBV	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
Conform Voorschriften Provincie Zuid Holland	2018	2019	2019
Netto schuldquote	-7,36%	-6,67%	-7,03%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-7,36%	-6,67%	-7,03%
Solvabiliteitsratio	38,06%	26,31%	61,79%
Structurele exploitatieruimte	100,00%	100,00%	100,00%
Belastingcapaciteit	0,00%	0,00%	0,00%

Netto schuldquote (en gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
	2018	2019	2019
Passiva			
Raming van het totaal van de vaste schulden (ultimo jaar)	€ -	€ -	€ -
Raming van het totaal van de netto-vlottende schulden (ultimo jaar)	€ 2.208	€ 2.859	€ 482
Raming van het totaal van de overlopende passiva (ultimo jaar)	€ 997	€ 2.094	€ 372
Totaal	€ 3.205	€ 4.953	€ 854
Activa			
Financiële vaste activa			
<i>f Totaal van de overige uitzettingen rentetypische looptijd ≥ 1 jr</i>	€ 66	€ 65	€ 74
Totaal van uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr	€ 3.776	€ 5.140	€ 1.259
Totaal van alle liquide middelen	€ 165	€ 216	€ 437
Totaal van de overlopende activa	€ 635	€ 851	€ 395
Totaal voor netto schuldquote	€ 4.643	€ 6.272	€ 2.166
Totaal voor netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	€ 4.643	€ 6.272	€ 2.166
Het geraamde totaal van de baten exclusief de mutaties van reserves	€ 19.539	€ 19.770	€ 18.663

Solvabiliteitsratio	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
	2018	2019	2019
Raming van het totale eigen vermogen	€ 2.088	€ 1.835	€ 1.673
Raming van het totaal van de passiva	€ 5.486	€ 6.975	€ 2.707

Netto schuldquote

De netto schuldquote is de verhouding tussen de schulden van de organisatie onder aftrek van de vlottende activa en het totaal van de baten van de organisatie verminderd met eventuele onttrekkingen aan reserves. Voor de opbouw van het kengetal kan een correctie voor de financiële activa achterwege blijven daar DSW niet over dergelijke uitzettingen beschikt. De relevantie van dit kengetal wordt bepaald door de mate waarin de organisatie de activa heeft gefinancierd in relatie tot de begrotingsomvang. De Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is identiek aan de Netto Schuldquote omdat DSW geen geld uitleent.

Solvabiliteit

Onder solvabiliteit wordt verstaan de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal van het vermogen, ergo het totaal van de passiva. De Solvabiliteitsratio is de verhouding Eigen Vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Deze verhouding wordt gunstiger door de aflossing van de lening.

6.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van DSW voor 'kapitaalgoederen' en 'infrastructuur' is deze in stand te houden in een vorm die passend is bij de bedrijfsvoering en medewerkers een veilige en passende werkomgeving te bieden. DSW heeft daarvoor in de gemeenten de volgende eigen locaties gehuurd:

- Edelgasstraat in Zoetermeer
- Populierendreef 978 (tot 1 november 2019) en
- Populierendreef 988 in Leidschendam-Voorburg
- Steenplaetsstraat 2a in Rijswijk

Het eigenaarsonderhoud inclusief de installaties is voor rekening van de verhuurder (met uitzondering van de Edelgasstraat waar DSW wel verantwoordelijk is voor de installaties). DSW is in alle huurpanden verantwoordelijk voor het huurdersonderhoud.

6.3. Financiering

DSW heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasury statuut (financierings-statuut). Zoals uit de onderstaande tabel blijkt voldoet DSW aan de voorschriften met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisico's en renterisiconorm op vaste schuld

over de jaren	(Bedragen x € 1.000)	2018	2019
Vaste schuld			
Beginstand		0	0
Aflossingen		0	0
Eindstand		0	0
Variabelen Renterisico			
Renteherzieningen op vaste schuld		0	0
Herfinancieringen		0	0
Renterisico op vaste schuld		0	0
Rente risiconorm			
Grondslag: omvang begroting stand per 1 januari		18.663	21.590
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage		20%	20%
Renterisiconorm op basis van de grondslag		3.733	4.318
Renterisiconorm minimumbedrag		2.500	2.500
Toets Renterisiconorm			
Renterisico op vaste schuld		0	0
Renterisiconorm		3.733	4.318
Overschrijding renterisiconorm		-3.733	-4.318

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

Gezien de investeringsplanning en de aflossing op bestaande geldleningen wordt in de kapitaal-behoefte voorzien door het aanhouden van het rekening courant krediet dat DSW heeft bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Kasgeldlimiet 2019:

(Bedragen x € 1.000)

Grondslag: omvang begroting stand per 1 januari	21.590
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	1.770

Kasgeld (gemiddeld) in de periode:	1e Kwartaal	3e Kwartaal	2e Kwartaal	4e Kwartaal	Jaar
Vlottende Schuld					
Vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar (excl. Crediteuren)	0	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	0	0	0	0	0
Vlottende middelen					
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar (excl. Debiteuren)	0	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	203	217	225	221	217
Totaal vlottende middelen	203	217	225	221	217
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	-203	-217	-225	-221	-217
Toegepaste kasgeldlimiet	1.770	1.770	1.770	1.770	1.770
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	1.974	1.988	1.995	1.991	1.987

6.4. Bedrijfsvoering

Dit jaar is wederom een slag gemaakt naar een betere en gezondere financiële bedrijfsvoering. Hoewel de basis op orde is, vragen de (financiële) uitdagingen en inhoudelijke ambities ook voor de bedrijfsvoering een verdere ontwikkeling. De bedrijfsvoering dient in onze visie snel te kunnen reageren op wisselende omgevings- en klantvragen. Daarbij is het belangrijk om meer, beter en eenvoudiger inzicht te krijgen in prognoses en verwachtingen. Daarbij is er specifieke aandacht nodig voor de kostprijzen op zowel bestuurlijk, directie, afdelings- als klantniveau.

Onze speerpunten in de bedrijfsvoering zijn nog steeds:

- in control blijven;
- versterken van de concern-brede stuur- en beheersinformatie;
- een bij onze maatschappelijke opgave passende huisvestingsinfrastructuur;
- vitaal en veerkrachtig personeel;
- versterken informatiemanagement en digitaal (samen)werken;
- versterken van onze omgevings- en bedrijfscommunicatie.

6.5. Verbonden Partijen

DSW is een gemeenschappelijke regeling van deelnemende gemeenten en daarmee een openbaar lichaam. DSW is enig aandeelhouder van Krijnen personeel BV. In deze BV worden nieuwe kadermedewerkers aangenomen om zo flexibeler te zijn in de inzet van personeel. Deze medewerkers worden tegen kostprijs bij DSW gedetacheerd.

Er bevindt zich geen vreemd vermogen in de onder de GR DSW ressorterende Krijnen personeel BV. Het eigen vermogen blijft elk jaar gelijk omdat alle baten en lasten tegen kostprijs aan DSW worden doorberekend. Het vermogen van Krijnen BV is negatief, daarom heeft DSW voor dit bedrag een voorziening op de balans staan (zie 5.6.5 mutaties voorzieningen). Het (negatieve) eigen vermogen is als volgt opgebouwd.

Eigen vermogen Krijnen Personeel BV	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Geplaatst kapitaal	6.807	6.807
Overige reserves	-143.685	-143.685
Totaal	<u>-136.878</u>	<u>-136.878</u>

7. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

7.1. Corona

In de periode van opstellen van de jaarrekening is duidelijk geworden dat de uitbraak van het Coronavirus grote financiële impact zal hebben op het bedrijfsleven. Ook voor DSW zijn de gevolgen nu al zichtbaar. In maart 2020 is door DSW besloten om voor de locatie Edelgasstraat in Zoetermeer de doelgroep medewerkers preventief naar huis te sturen. Daarnaast is bij een aantal WOL-locaties als preventieve maatregel besloten om tot nader order niet geopend te zijn voor uitzendkrachten en voor medewerkers van DSW. Dit alles leidt tot verlies van productieve uren en dus tot omzetverlies. Omdat niet duidelijk is hoe lang dit gaat duren en wat de intensiteit wordt van de (nog te nemen) maatregelen is het lastig om te bepalen wat het totale financiële risico is dat DSW loopt door de uitbraak van het coronavirus, maar de eerste inschatting is dat dit kan oplopen tot een bedrag tussen de € 1,0 en € 1,6 miljoen.

Het dagelijks bestuur heeft aan het algemeen bestuur voorgesteld om een deel van de terug te betalen gemeentelijke bijdrage in te zetten ter opbouw van weerstandsvermogen voor de geschetste nadelige effecten. Dit betekent dat van de totale te verrekenen gemeentelijke bijdrage van € 2,5 miljoen, een bedrag van € 1,2 miljoen niet hoeft te worden verrekend. Dit bedrag wordt specifiek gebruikt voor het opvangen van de nadelige effecten als gevolg van de Corona-uitbraak, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande weerstandsvermogen op balansdatum.

Dit besluit heeft geen gevolgen voor de balanspositie per 31 december 2019 en leidt daarmee, in lijn met uitspraken van Commissie BBV, niet tot aanpassing van de jaarrekening.

Ter informatie staat in onderstaande tabel het effect van het besluit op het te verrekenen bedrag.

Te verrekenen gemeentelijke bijdrage	31-12-2019	Na besluit
Zoetermeer	1.507.965	777.719
Rijswijk	396.154	204.313
Leidschendam - Voorburg	573.893	295.980
Totaal gemeentelijke bijdrage	2.478.012	1.278.012

Jaarrekening

8. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

8.1. Overzicht van baten en lasten

In het onderstaande overzicht van baten en lasten is in het exploitatieresultaat onderscheid gemaakt naar het subsidieresultaat en het bedrijfsvoering resultaat (na bestemming). Aangezien er in het bedrijfsvoering resultaat ook stortingen en onttrekkingen aan de herstructureringsreserve zijn opgenomen, is hier een onderscheid gemaakt tussen resultaat voor bestemming en resultaat na bestemming. Het totale exploitatieresultaat DSW is de basis voor de gemeentelijke bijdrage.

Overzicht van baten en lasten	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Rijksbijdrage Wsw	12.079.580	11.867.102	11.445.195
Kosten Wsw personeel	-13.724.494	-12.756.619	13.472.185-
1) Subsidieresultaat	-1.644.914	-889.517	2.026.990-
Vergoeding re-integratie / nw beschut	1.106.606	1.902.057	1.992.006
Kosten personeel re-integratie / nw beschut	-797.859	-1.348.146	1.624.899-
2a) Resultaat re-integratie / nw beschut	308.747	553.911	367.108
Netto omzet	5.586.458	5.701.130	4.987.822
Overige opbrengsten	314.595	300.064	237.660
Kosten Kaderpersoneel	-3.860.084	-3.982.379	4.624.712-
Overige bedrijfskosten	-1.649.223	-1.752.135	1.615.086-
Herstructureringskosten	-253.000	-253.000	253.000-
Taakstelling verbetering bedrijfsresultaat	-	-	-
a. Maatregelen DSW, efficiency en verdienvermogen	-	-	-
Opgave opgenomen in Bedrijfsplan (o.b.v. totale opgave € 1,2 mln.)	-	-	35.300
b. Maatregelen scenario 'Versterkt samenwerken'	-	-	-
Opgave opgenomen in Bedrijfsplan (o.b.v. totale opgave € 1,2 mln.)	-	-	91.800
2b) Resultaat bedrijfsvoering	138.746	13.680	1.140.216-
2) (2a+2b) Bedrijfsresultaat voor bestemming	447.493	567.591	773.108-
Onttrekking uit herstructureringsreserve	253.000	253.000	253.000
Dotatie aan herstructureringsreserve	-74.000	0	-
3) Saldo onttrekking en dotatie reserves	179.000	253.000	253.000
4) (2+3) Bedrijfsresultaat na bestemming	626.493	820.591	520.108-
Totaal saldo van baten en lasten DSW (1+4)	-1.018.422	-68.926	2.547.098-
Gemeentelijke bijdrage	1.018.422	68.926	2.547.098

In de volgende paragrafen vindt nadere toelichting plaats op de resultaten ten opzichte van de begroting 2019 en ten opzichte van 2018.

8.2. Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdrage voor 2019 is in onderstaand overzicht opgenomen.

Gemeentelijke bijdrage per gemeente	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Zoetermeer	619.468-	41.944-	1.560.251-
Rijswijk	168.806-	11.019-	411.617-
Leidschendam - Voorburg	230.148-	15.963-	575.230-
Totaal gemeentelijke bijdrage	1.018.422-	68.926-	2.547.098-

De gemeentelijke bijdrage is in 2019 ongeveer € 2,5 mln. lager dan begroot als gevolg van de positieve effecten in het subsidie- en bedrijfsvoeringsresultaat. Over de oorzaken van afwijkingen in zowel subsidie- als bedrijfsvoeringresultaat is in de tussentijdse rapportages uitgebreid gerapporteerd.

Het verschil is als verplichting opgenomen onder de overlopende passiva, zie hoofdstuk 11.8.

8.3. Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is als volgt opgebouwd.

Baten en lasten subsidieresultaat	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Baten:			
Deelbudget Wsw (voorheen Rijksbijdrage)	12.079.580	11.867.102	11.445.195
Totaal baten	12.079.580	11.867.102	11.445.195
Lasten:			
Loonkosten Wsw	-13.330.547	-12.397.023	-12.944.710
Loonkostensubsidies begeleid werken	-146.115	-156.292	-196.871
Vervoerskosten Wsw	-149.265	-105.002	-208.925
Bedrijfsgeneeskundige zorg	-98.567	-98.302	-121.680
Totaal lasten	-13.724.494	-12.756.619	-13.472.185
Subsidieresultaat	-1.644.914	-889.517	-2.026.990

8.3.1. Deelbudget Wsw (voorheen Rijksbijdrage)

Het deelbudget Wsw is € 0,4 mln. hoger dan begroot en € 0,2 mln. lager dan in 2018. Deze verschillen worden als volgt verklaard.

Deelbudget Wsw	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
SE Wsw	477,8	435,3	462,5
Deelbudget Wsw per SE	25.281	27.265	24.747
Totaal deelbudget Wsw	12.079.580	11.867.102	11.445.195

De daling van de rijksbijdrage ten opzichte van 2018 wordt veroorzaakt door de uitstroom van SW-medewerkers. De landelijke loon- en prijsontwikkeling (LPO) en de positieve herverdeeleeffecten vanuit de meicirculaire 2019 van het Rijk hebben geleid tot een hogere bijdrage dan begroot.

8.3.2. Loonkosten en loonkosten subsidie Wsw

De lonen en sociale lasten Wsw zijn € 0,58 mln. lager dan begroot en € 0,92 mln. lager dan 2018. De belangrijkste ontwikkelingen die het verschil ten opzichte van de begroting verklaren zijn de licht (op begroting) achterblijvende Wsw formatie en de eenmalige bate inzake de compensatie van transitievergoedingen over de periode 2016 tot en met 2019 ad € 0,35 mln. In 2018 is een last van € 0,18 mln opgenomen inzake het verlofsaldo per 31 december 2018.

Ter zake van de loonkostensubsidies begeleid werken is het zo dat er ten opzichte van 2018 sprake is van een toename in het aantal fte, maar dat het onder het niveau van de begroting 2019 ligt.

Loonkosten en loonkostensubsidie Wsw	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Totale loonkosten Wsw	13.330.547	12.397.023	12.944.710
Aantal fte Wsw in loondienst	443,2	420,9	424,4
Loonkosten per fte Wsw in loondienst	30.081	29.452	30.503
Loonkostensubsidies begeleid werken	146.115	156.292	196.871
Aantal fte loonkostensubsidie	19,2	20,4	23,7
Loonkostensubsidies per fte begeleid werken	7.622	7.680	8.300

8.3.3. Overige kosten Wsw

De overige kosten Wsw zijn lager dan 2018 en de begroting 2019. Als gevolg van de gunstigere tarieven vanuit aanbesteding en doorlopende aandacht voor het efficiënt inrichten en plannen van groepsvervoer is hierop een voordeel van € 0,13 mln ontstaan.

8.4. Resultaat re-integratie

Het resultaat re-integratie is als volgt opgebouwd.

Baten en lasten re-integratie/ nw beschut	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Baten:			
Vergoedingen nieuw beschut werk	409.380	841.989	692.930
Vergoeding re-integratie	697.226	1.060.068	1.299.077
Totaal baten	1.106.606	1.902.057	1.992.006
Lasten:			
Loonkosten nieuw beschut werk	-316.274	-639.806	-559.931
Kosten medewerkers re-integratie	-481.586	-708.340	-1.064.967
Totaal lasten	-797.859	-1.348.146	-1.624.899
Saldo baten en lasten	308.747	553.911	367.108

De baten en lasten van re-integratie hebben een sterke relatie tot elkaar en zijn voornamelijk afhankelijk van de aantallen fte's die werkzaam zijn bij DSW. Ten opzichte van de begroting 2019 zijn de baten en lasten re-integratie voordeliger voor beschut werk als gevolg van de realisatie van een hoger aantal fte (32 fte gerealiseerd ten opzichte van begroot: 22 fte).

De re-integratie is zowel voor de baten als de lasten lager. In de primaire begroting 2019 is 79,2 fte opgenomen voor re-integratie. Dit is ook de basis voor de begrote netto omzet. Daarnaast is in het kader van het bedrijfsplan 'Versterkt samenwerken' een aanvullende instroom als taakstelling opgenomen van 10,1 fte waardoor de totaal begrote instroom komt op 89,3 fte. De realisatie hiervan ligt aanzienlijk lager en met name op de trajecten met dienstverband (Lotus), dit effect is zowel zichtbaar aan kosten- als opbrengstenkant. Daar tegenover staat een positieve ontwikkeling in de trajecten zonder dienstverband, waarvoor wel een vergoeding in rekening is gebracht maar loonkosten beperkt zijn. Dit maakt dat ook op re-integratie het resultaat verbeterd is.

In onderstaand overzicht zijn de fte's opgenomen ten opzichte van de begroting 2019 en 2018.

Ontwikkeling fte re-integratie/ nieuw beschut (Jaargemiddelden)	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Fte re-integratie	40,3	53,6	79,2
Resterende taakstelling versterkt samenwerken			10,1
<i>Fte re-integratie incl. resterende taakstelling</i>			89,3
Vergoedingen re-integratie per fte	17.283	19.769	16.402
Loonkosten re-integratie per fte	-11.938	-13.210	-13.447
Fte Nieuw Beschut	16,2	32,0	22,0
Vergoedingen nieuw beschut per fte	25.329	26.348	31.497
Loonkosten nieuw beschut per fte	-19.568	-20.021	-25.451
Totaal Fte re-integratie/ nieuw beschut	56,5	85,6	111,3

Hoewel aantallen in zijn totaliteit nog achterblijven op begroting is het aantal fte re-integratie/nieuw beschut significant toegenomen ten opzichte van 2018. Het zwaartepunt lag bij de trajecten zonder dienstverband waardoor de vergoedingen hoger uitkomen en de loonkosten minder zijn gestegen. Doordat het jaargemiddelde van re-integratie in de prognose achterblijft op de begroting zijn zowel de baten als de kosten lager dan begroot en is het resultaat re-integratie ongeveer € 0,1 mln. lager dan begroot. Doordat DSW in 2019 drie re-integratietrajecten heeft geacquireerd waarbij geen sprake is van een loondienstverband blijft het resultaat op de re-integratietrajecten (niet nieuw beschut) op peil.

8.5. Resultaat bedrijfsvoering

Het resultaat bedrijfsvoering is als volgt opgebouwd.

Baten en lasten bedrijfsvoering	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Baten:			
Netto omzet	5.586.458	5.701.130	4.987.822
Overige opbrengsten	314.595	300.064	237.660
Totaal baten	5.901.053	6.001.194	5.225.482
Lasten:			
Kosten kaderpersoneel	-3.860.084	-3.982.379	-4.624.712
Overige bedrijfskosten	-1.649.223	-1.752.135	-1.615.086
Herstructureringskosten	-253.000	-253.000	-253.000
Taakstelling			
Totaal lasten	-5.762.307	-5.987.514	-6.492.798
Saldo baten en lasten (voor bestemming)	138.746	13.680	-1.267.316
Onttrekking uit de herstructureringsreserve	253.000	253.000	253.000
Dotatie aan de herstructureringsreserve	-74.000	0	0
Saldo onttrekking en dotatie reserves	179.000	253.000	253.000
Resultaat bedrijfsvoering na bestemming	317.746	266.680	-1.014.316

8.5.1. Netto omzet/toegevoegde waarde

Omzet uren en toegevoegde waarde	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Aantal productieve uren	632.856	644.734	638.708
Toegevoegde waarde	5.586.458	5.701.130	4.987.822
Omzet per uur	€ 8,83	€ 8,84	€ 7,81

De ingezette acties zoals, bestaande contracten heronderhandelen, productiviteit verbeteren en kosten zoals voormannen en vervoer in rekening brengen, hebben resultaat. Zoals eerder geconstateerd is het tarief ondanks veranderende omvang en samenstelling van de doelgroep gelukt om de omzet per uur op gelijke hoogte te houden.

8.5.2. Overige baten

De overige opbrengsten betreffen voornamelijk de verhuur (incl. servicekosten) van vrijgespeelde ruimte op de locatie Edelgasstraat in Zoetermeer.

8.5.3. Kosten kader

In onderstaand overzicht worden de loonkosten van het kader (zowel ambtelijk als Krijnen) gerelateerd aan het aantal fte.

Kaderpersoneel	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Personeel in loondienst (incl. detachering gemeente)			
Aantal fte personeel in loondienst	56,8	59,4	58,6
Loonkosten	3.741.049	3.810.398	3.899.922
Gemiddelde kosten Personeel in loondienst	64.059	64.170	66.533
Inhuur- en uitzendkrachten			
Aantal fte inhuur/uitzendkrachten	2,2	4,3	8,0
Kosten inhuur/uitzendkrachten	223.782	448.711	828.436
Gemiddelde kosten inhuur/uitzendkrachten	102.517	105.331	104.206
Totaal kosten	3.964.831	4.259.109	4.728.358
Totaal doorbelasting e/o opheffingskosten	-104.747	-366.654	-103.647
Totaal kosten kaderpersoneel	3.860.084	3.892.454	4.624.712
Totaal aantal fte	59,0	63,6	66,6
Flexibele schil (verhouding inhuur/ in loondienst)	4%	7%	14%

Ten opzichte van 2018 heeft er een uitbreiding van 2 fte plaatsgevonden binnen het kader die zijn oorsprong vindt in het bedrijfsplan. Door het blokkeren van formatieruimte en/of het anders inzetten van vacatures is het financiële effect hiervan per saldo beperkt. Dit is eveneens terug te zien bij de inhuur- en uitzendkrachten, waar terughoudend gebruik wordt gemaakt van inhuur- en uitzendconstructies. Dit levert een voordeel op van € 0,36 mln ten opzichte van de begroting.

Dit voordeel loopt op doordat enerzijds een deel van de loonkosten in het kader van detachering wordt doorbelast aan de gemeente Zoetermeer en anderzijds een deel van de kosten van inhuur-/uitzendkrachten betrekking heeft op de opheffing waarvoor een bijdrage wordt doorberekend danwel ten laste van overige kosten is gebracht. Hiermee loopt het voordeel op loonkosten kader in totaliteit op tot € 0,64 mln.

8.5.4. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn als volgt opgebouwd.

Overige bedrijfskosten	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Afschrijving materiële vaste activa	-206.738	-246.681	-227.233
Afschrijving ten laste van herstructurering	114.000	114.000	114.000
Huisvestingslasten	-963.490	-993.792	-917.191
Huisvestingslasten ten laste van herstructurering	139.000	139.000	139.000
ICT kosten	-233.399	-238.879	-239.953
Overige kosten	-498.503	-521.896	-484.072
Rentelasten	-92	-729	362
Totaal overige bedrijfskosten	-1.649.223	-1.748.978	-1.615.086

Afschrijving materiële vaste activa (€ 20k nadeel t.o.v. begroting)

De afschrijvingen zijn hoger dan begroot (en 2018) door met name de verbouwing van de Populierendreef

Huisvestingslasten (€ 76k nadeel t.o.v. begroting)

De huisvestingslasten nemen toe ten opzichte van de begroting (en 2018) doordat ten onrechte de huur van de Steenplaatsstraat ad € 0,03 mln niet is meegenomen in de begroting 2019. Bovendien is meer onderhoud ad € 0,06 mln gepleegd aan diverse activa op Edelgasstraat en Populierendreef. De overige posten kennen een klein voordeel, waardoor er op de huisvestingslasten per saldo een nadeel van € 0,08 mln ontstaat.

Overige kosten (€ 38k nadeel t.o.v. begroting)

De overige kosten bestaan uit de volgende componenten.

Specificatie overige kosten	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Belastingen en verzekeringen	-88.139	-90.682	-90.966
Kosten externe dienstverlening	-246.223	-189.819	-121.011
Hulpstoffen en gereedschappen	-24.708	-41.290	-5.927
Verkoop / marketing / communicatiekosten	-14.914	-9.788	-57.731
Kantinekosten	-39.114	-42.992	-34.131
Accountantskosten	-58.771	-82.060	-51.714
Overige algemene en kantoorkosten	-26.634	-65.265	-122.592
Totaal overige kosten	-498.503	-521.896	-484.072

De overschrijding op externe dienstverlening heeft te maken met uitgaven in het kader van de (voorbereiding van) de opheffing DSW en dan met name kosten inhuur-/uitzendkrachten. Zie ook paragraaf kaderkosten.

De overige algemene en kantoorkosten dalen ten opzichte van de begroting door lagere (mobiele) telefoonkosten in relatie herijking van het aantal abonnementen en de grootschalige investering/vervanging in nieuwe mobiele telefoons ten laste van het geraamde investeringsbudget. Daarnaast is op alle overige kostencomponenten terughoudendheid betracht in de uitgaven, waardoor een besparing is gerealiseerd ten opzichte van de begroting. Dit laatste is ook het geval bij de verkoop- en

marketingkosten, waarbij de kosten vooral hebben bestaan uit personele inzet en beperkt hebben geleid tot andere externe kosten.

8.5.5. Herstructureringskosten

Herstructureringskosten	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Bovenmatige afschrijving huisvesting	-114.000	-114.000	-114.000
Bovenmatige huur huisvesting	-139.000	-139.000	-139.000
	-253.000	-253.000	-253.000
Overige herstructureringskosten	0	0	
	-253.000	-253.000	
Dekking vanuit reserve herstructurering	253.000	253.000	253.000

In 2019 zijn de niet marktconforme huur en de afschrijvingen op gebouwen en installaties meegenomen als herstructureringskosten. Deze worden financieel gedekt vanuit de herstructureringsreserve.

8.6. Structureel en incidenteel verloop baten en lasten

De ontwikkeling van de incidentele baten en lasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de genomen maatregelen om structureel begrotingsevenwicht te bereiken. De belangrijkste incidentele effecten per taakveld/programma zijn:

Incidentele baten en lasten	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Incidentele baten:			
Baten herstructurering = onttrekking uit reserve	253.000	253.000	253.000
Totaal incidentele baten	253.000	253.000	253.000
Incidentele lasten:			
Herstructureringskosten	-253.000	-253.000	-253.000
Voorziening voor Verloftegoeden	-384.518	0	
Totaal incidentele lasten	-637.518	-253.000	-253.000
Saldo incidentele baten en lasten	-384.518	0	0
 Structurele baten en lasten	 Werkelijk 2018	 Werkelijk 2019	 Begroting 2019
Structurele baten	20.105.660	19.839.279	21.209.782
Structurele lasten	-19.721.142	-19.839.279	-21.209.782
Saldo structurele baten en lasten	384.518	0	0

9. JAARREKENING - BALANS

Balans per 31 december

(na bestemming)

Activa	2019	2018
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	703.100	843.277
Financiële vaste activa	65.176	66.259
	<u>768.276</u>	<u>909.536</u>
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar	5.140.020	3.776.260
Liquide middelen	216.099	165.085
Overlopende activa	850.776	635.357
	<u>6.206.895</u>	<u>4.576.702</u>
Totaal activa	<u>6.975.171</u>	<u>5.486.238</u>
Passiva	2019	2018
	€	€
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.278.715	1.278.715
Bestemmingsreserve herstructurering	556.166	809.166
	<u>1.834.880</u>	<u>2.087.880</u>
Voorzieningen		
Deelneming Krijnen	136.878	136.878
Personele verplichtingen	50.836	56.505
	<u>187.714</u>	<u>193.382</u>
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd < één jaar	2.858.690	2.207.961
Overlopende passiva	2.093.887	997.015
	<u>4.952.578</u>	<u>3.204.976</u>
Totaal passiva	<u>6.975.171</u>	<u>5.486.238</u>

10. GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

10.1. Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). DSW is als Gemeenschappelijke Regeling verbonden met de gemeenten Zoetermeer, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg en daarom is het BBV tevens van toepassing op DSW. DSW heeft voor het jaar 2019 een programmabegroting opgesteld. Voorts zijn de bepalingen van het BBV nader uitgewerkt in de verordening 212.

10.2. Balans

10.2.1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte gebruiks- en/of levensduur. Eventuele subsidies of investeringsbijdragen van derden worden op de investering in mindering gebracht. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in aanmerking genomen.

Voor afschrijvingen wordt een lineaire methode toegepast. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs en rekening houdend met eventuele restwaarden. Afschrijving vindt plaats, ongeacht het resultaat, vanaf het moment van ingebruikneming. De gehanteerde termijnen worden in de toelichting vermeld.

10.2.2. Financiële vaste activa

Waardering vindt plaats tegen verkrijgingprijs, onder aftrek van eventuele noodzakelijke waardevermindering.

10.2.3. Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Eventueel noodzakelijke voorziening voor oninbaarheid komt in mindering op de waardering.

10.2.4. Liquide middelen

Waardering vindt plaats tegen de nominale waarde.

10.2.5. Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve wordt bestemd in overeenstemming met de bestemming die het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling hieraan heeft gegeven.

10.2.6. Reserve weerstandsvermogen

De reserve weerstandsvermogen is een buffer voor het opvangen van risico's die DSW loopt bij de uitvoering van zijn taak.

In 2015 heeft het Bestuur besloten de reserve ten behoeve van de herstructurering apart zichtbaar te maken in de balans. Hiertoe is een aparte (grootboek)rekening gevormd voor deze reserve. In de toelichting op de balans is weergegeven hoe de dotaties en onttrekkingen aan deze reserves hebben plaatsgevonden.

10.2.7. Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's, die voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten van het boekjaar, dan wel verband houden met de (geschatte) kosten van reorganisaties, die gebaseerd zijn op beslissingen van het bestuur in voorgaande boekjaren om bepaalde delen van de organisatie aan te passen c.q. om de omvang van het (ambtelijk) personeel te reduceren.

De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde.

10.2.8. Leningen

DSW heeft geen uitstaande langlopende leningen.

10.2.9. Kortlopende schulden

Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

10.3. Programmarekening

10.3.1. Netto-omzet

De netto-omzet is de opbrengst van aan derden in het verslagjaar geleverde goederen en diensten exclusief omzetbelasting en kortingen.

10.3.2. Grond- en hulpstoffenverbruik

De kosten van grond- en hulpstoffenverbruik worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen. Onder kosten van grond- en hulpstoffenverbruik zijn tevens verantwoord inkooprijverschillen, herwaarderingen, voorraadverschillen, breuk en dergelijke.

10.3.3. Kosten van uitbesteed werk

Betreft door derden in rekening gebrachte bedragen wegens verrichte bewerkingen aan producten c.q. verrichte diensten, die direct verband houden met de omvang van de productie.

10.3.4. Overige bedrijfsopbrengsten

Hieronder zijn o.a. begrepen de gemeentelijke bijdragen in de bestuurs- en beheerskosten. In het kader van de Wsw worden deze bestuurskosten rechtstreeks door de deelnemende gemeenten gedekt.

10.3.5. Lonen Wsw-werknemers

Hieronder wordt verstaan de bruto kosten.

10.3.6. Sociale lasten Wsw-werknemers

De ter zake van de werknemersverzekering verschuldigde werkgeverslasten evenals het werkgeversdeel van de pensioenvoorziening van Wsw-werknemers en de kosten VUT-regeling.

10.3.7. Overige kosten Wsw-werknemers

Hieronder zijn begrepen de kosten woon-werkverkeer, bedrijfskleding, opleiding en overige personeelskosten.

10.3.8. Loonkosten ambtelijk personeel

Dit betreft de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies. Tevens zijn hier opgenomen, onder de regel overige loonkosten, de overige personeelskosten zoals reis- en verblijfskosten, opleidingen, loonkosten practicanten en dergelijke.

10.3.9. Loonkosten Krijnen Personeel B.V.

Dit betreft de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies.

10.3.10. Rentebaten/rentelasten

De rentelasten bestaan uit de aan het jaar toe te rekenen rentelasten van de langlopende geldleningen, de daggeldleningen en de rekening-courantkosten. Boeterente betreffende het oversluiten van leningen wordt geamortiseerd over de resterende looptijd van de leningen en verantwoord als rentelasten. Rentebaten worden met de rentelasten gesaldeerd.

10.3.11. Gemeentelijke bijdrage Wsw

Met de inwerkingtreding van de wet modernisering Wsw per 1 januari 2008 voeren de gemeenten zelf de regie en ontvangen zij de rijksbijdrage Wsw rechtstreeks van het ministerie. DSW factureert de betreffende gemeenten maandelijks op basis van het werkelijke aantal gerealiseerde SE's.

10.3.12. Buitengewone baten en lasten

Onder de buitengewone baten en lasten zijn baten en lasten begrepen die niet voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening.

11. TOELICHTING OP DE BALANS

11.1. Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële Vaste Activa	Boekwaarde per 1 januari	Investerings	des- investerings	Afschrijving	Boekwaarde per 31 december
Voorzieningen terreinen	985	0	0	514	471
Gebouwen	280.623	79.564	0	76.404	283.783
Installaties	100.842	0	0	33.166	67.675
Machines	22.828	0	0	11.524	11.304
Inventarissen	12.643	0	0	6.841	5.802
Vervoermiddelen	291.128	17.582	0	67.200	241.510
Computers	134.228	9.359	0	51.033	92.554
	843.277	106.505	0	246.681	703.100

De gehanteerde afschrijvingstermijnen luiden als volgt.

Gebouwen: respectievelijk 10, 19, 20 en 25 jaar

Voorz. aan terreinen: 5 jaar

Installaties: 5 respectievelijk 10, 17, 20 en 25 jaar

Machines: 5 tot 10 jaar

Inventaris: 5 jaar

Vervoermiddelen: 7 respectievelijk 10 jaar

ICT: 3 jaar

11.2. Financiële vaste activa

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	65.176	66.259
Totaal financiële vaste activa	65.176	66.259

Onder de overige uitzettingen met rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn opgenomen de door DSW betaalde waarborgsommen in relatie tot huurcontracten. Daarnaast bestaat deze post uit de langlopende vordering op de Royal Flora Holland inzake de ingehouden bijdrage DSW vanuit de jaarlijkse omzet Sionsgaerde voor Flora Holland. Elk jaar wordt een jaarschijf uitgekeerd.

11.3. Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	1.350.153	691.114
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.817.264	2.159.346
Overige vorderingen	1.050.631	1.003.156
voorziening dubieuze debiteuren	-78.028	-77.356
Totaal uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	5.140.020	3.776.260

In het saldo vorderingen op openbare lichamen is opgenomen een deel van het budget ten behoeve van de opheffing van de GR DSW ad € 0,8 mln.

11.4. Liquide middelen

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
Kas	489	620
Bank	215.610	164.466
Liquide middelen	216.099	165.085

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

	Verslagjaar	2019			
Drempelbedrag		250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		203	217	225	221
Ruimte onder het drempelbedrag		47	33	25	29
Overschrijding van het drempelbedrag		-	-	-	-

11.5. Overlopende activa

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
<i>Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren</i>		
Nog te ontvangen omzet	0	73.700
Nog te ontvangen LIV / Transitievergoeding	704.475	263.970
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren	146.301	297.687
Totaal overlopende activa	850.776	635.357

Onder de nog te ontvangen LIV / Transitievergoeding is ook opgenomen een vordering uit hoofde van Wet Compensatie Transitievergoedingen over de jaren over uitbetaalde vergoedingen over 2015 tot en met 2019.

11.6. Eigen vermogen

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
<i>Algemene reserve:</i>		
Saldo per 1 januari	1.278.715	1.278.715
Mutaties in het boekjaar	0	0
Saldo per 31 december	1.278.715	1.278.715
<i>Bestemmingsreserve herstructurering:</i>		
Saldo per 1 januari	809.166	988.166
Bijdrage Zoetermeer	0	74.000
Deel van de verkoopopbrengst kwekerij De Sionsgaerde	0	0
Onttrekking uitgaven	-253.000	-253.000
Saldo per 31 december	556.166	809.166

Het doel van de bestemmingsreserve herstructurering betreft met ingang van 2018 alleen nog de financiële dekking voor bovenmatige huisvestingskosten.

11.7. Voorzieningen

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
<i>Voorziening deelneming Krijnen:</i>		
Deelneming Krijnen B.V.	-18.152	-18.152
Voorziening negatief eigen vermogen	155.030	155.030
Saldo per 31 december	136.878	136.878

Voorziening personele verplichtingen:

Saldo per 1 januari	56.505	130.000
Toevoegingen	35.000	0
Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen	-40.242	-40.242
Aanwendungen	-427	-33.253
Saldo per 31 december	50.836	56.505

DSW staat garant voor de activiteiten van Krijnen Personeel B.V. Voor het negatieve vermogen van Krijnen Personeel B.V. is een voorziening gevormd. Er zijn geen mutaties geweest in 2019 (en 2018)

De voorziening personele verplichtingen ziet toe op mogelijke toekomstige verplichtingen, zoals WW en andere toekomstige verplichtingen jegens personeel. DSW is eigen risicodragers voor de WW. Aangezien deze personele verplichting niet van vergelijkbaar volume is, is voor de verwachte WW-periode een voorziening gevormd.

De onttrekkingen in 2019 bestaat uit de werkelijke uitgekeerde WW verplichting en een vrijval vanuit de actualisatie van de geschatte verplichting. De dotatie bestaat uit mogelijke verplichtingen ter zake van dienstbetrekkingen met reïntegratiekandidaten.

11.8. Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
Overige schulden	2.858.690	2.207.961
Negatief saldo BNG bank	0	0
Overige schulden	2.858.690	2.207.961

De overige schulden zijn als volgt opgebouwd:

Crediteuren	380.678	111.336
Te verrekenen gemeentelijke bijdrage	2.478.012	2.096.625
	2.858.690	2.207.961

Het verschil tussen de begrote en betaalde gemeentelijke bijdrage en de gemeentelijke bijdrage 2019 op basis van het werkelijke exploitatiesaldo is als schuld opgenomen. In verband met de gevolgen van Covid-19 is in het voorjaar 2020 besloten dat het saldo niet in zijn geheel verrekend zal hoeven te worden. In lijn met de uitspraak van de commissie BBV heeft dit geen effect op de positie op 31-12-2019 en is het toegelicht bij de gebeurtenissen na balansdatum.

11.9. Overlopende passiva

Saldo per balansdatum (bedragen x €1)	31-12-2019	31-12-2018
Belastingen en sociale premies	642.642	192.931
Vooruitontvangen inzake afbouw GR DSW	702.075	0
Verlofverplichting	292.295	296.912
Diverse nog te betalen kosten	143.971	296.690
Totaal	1.780.983	786.534
RC Krijnen Personeel B.V.	312.905	210.481
Totaal	312.905	210.481
Totaal overlopende passiva	2.093.887	997.015

Vanuit artikel 44 van het BBV en de notitie van de commissie BBV inzake arbeidskosten gerelateerde verplichtingen is de conclusie dat het saldo verlof afneemt en dat daardoor het saldo verlof per 31 december 2018 financieel vertaald moet worden in de jaarrekening.

12. OVERIGE BEPALINGEN INZAKE DE BALANS

12.1. Vakantietoeslag en vakantiedagen

In de balans zijn - conform BBV - de aan het einde van het jaar bestaande vakantiegeldverplichtingen niet opgenomen.

In de balans - conform BBV - een reservering opgenomen voor de waarde van de verlofsaldi per 31 december 2019.

12.2. Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

n.v.t.

12.3. Bankgaranties

Met betrekking tot de huur van het pand aan de Edelgasstraat te Zoetermeer is een bankgarantie afgegeven ad. € 114.750.

12.4. Huurovereenkomsten

Door DSW Rijswijk e.o. is in 2001 een overeenkomst afgesloten voor de huur van het bedrijfspand aan de Edelgasstraat 240/248/250 en de Kryptonstraat 15 te Zoetermeer. De looptijd van deze overeenkomst is tot 31 juli 2021 met een optie tot verlengen voor een periode van 5 jaar. De jaarlijkse huurverplichting voor 2019 bedraagt € 533.344,08 -(exclusief 21% BTW). Jaarlijks vindt een indexatie van de huurprijs plaats op basis van het maand prijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks CPI-werknemers Laag gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Door DSW Rijswijk e.o. is per 1-6-2016 een overeenkomst afgesloten voor de huur van het bedrijfspand aan de Populierendreef 988 te Leidschendam-Voorburg. De jaarlijkse huurverplichting voor 2019 bedraagt € 40.378, - (exclusief 21% BTW). Jaarlijks per 1 juni vindt een indexatie van de huurprijs plaats op basis van het indexcijfer "CPI-Alle huishoudens" (uitgaande van het meest recente basisjaar).

Door DSW Rijswijk e.o. is per 1-11-2015 een overeenkomst afgesloten voor de huur van het bedrijfspand aan de Populierendreef 978 te Leidschendam-Voorburg. De looptijd van deze overeenkomst is tot 31 oktober 2019. De huurovereenkomst is per deze datum opgezegd.

Door DSW Rijswijk e.o. is per 25-9-2017 een overeenkomst afgesloten voor de huur van ruimtes in het bedrijfspand aan de Steenplaatsstraat 2A te Rijswijk. De huurovereenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 jaar. De jaarlijkse huurverplichting voor 2019 bedraagt € 40.900,03 (exclusief 21% BTW). Jaarlijks per 1 januari vindt een indexatie van de huurprijs plaats, deze is gelijk aan de prijsindexatie zoals die geldt voor de overeenkomst "Onderhoud van de groenvoorziening van de in de gemeente Rijswijk".

12.5. Contracten boven het drempelbedrag van de Europese aanbesteding

Vanuit de commissie BBV is gesteld dat onder de niet uit balans blijkende verplichtingen het overzicht van langlopende financiële verplichtingen worden opgenomen van alle contracten die boven het drempelbedrag van de Europese aanbestedingsregels liggen vermeld. Bij DSW ligt alleen het contract doelgroep vervoer boven het drempelbedrag van de Europese aanbestedingsregels. In 2018 is dit contract Europees aanbesteed. Aangezien de omvang van de verplichting herleidbaar is tot één contract is een toelichting van de omvang achterwege gelaten.

12.6. Stichting Power

Door het Bestuur is besloten de activiteiten in Stichting Power te beëindigen en over te hevelen naar DSW. Deze overgang heeft in 2015 plaatsgevonden. Er vinden geen activiteiten meer plaats in Stichting Power. Alle activa en passiva zijn overgezet naar de DSW organisatie.

13. WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

13.1. WNT-verantwoording 2019

ONDERHANDEN BIJ ACCOUNTANT

13.2. Bestuursleden Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur

Onderstaande bestuursleden zijn wethouders in de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Deze functie is onbezoldigd. In 2019 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur. De samenstelling is als volgt.

Dagelijks Bestuur

mevrouw M.J.M. (Margreet) van Driel, voorzitter, lid namens de Gemeente Zoetermeer
de heer J. (Jorke) van der Pol, secretaris, lid namens de Gemeente Rijswijk
mevrouw N. (Nadine) Stermerdink, lid namens de Gemeente Leidschendam-Voorburg

Algemeen Bestuur

mevrouw M.J.M. (Margreet) van Driel, voorzitter, lid namens de Gemeente Zoetermeer
de heer J. (Jorke) van der Pol, secretaris, lid namens de Gemeente Rijswijk
mevrouw N. (Nadine) Stermerdink, lid namens de Gemeente Leidschendam-Voorburg
de heer M.J. (Marc) Rosier, lid namens de Gemeente Zoetermeer
de heer B.D. (Björn) Lugthart, lid namens de Gemeente Rijswijk
de heer J.W. (Jan-Willem) Rouwendal, lid namens de Gemeente Leidschendam-Voorburg

13.3. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

N.v.t.

13.4. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

13.5. Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

N.v.t.

14. BIJLAGEN

14.1. Overzicht van de baten en lasten per taakveld

Het BBV schrijft voor dat er voor de uitvoeringsinformatie in de begroting (en ook de jaarstukken) gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden conform de gemeenschappelijke regeling, dit om de financiële vergelijkbaarheid te verbeteren in verband met de toegankelijkheid van de uitvoeringsinformatie.

Taakvelden zijn eenheden waarin de programma's of de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan zijn onderverdeeld. De taakvelden hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Onder een taakveld vallen niet alleen producten, maar ook taken en activiteiten die niet direct te vertalen zijn in kosten per hoeveelheid. Daarom wordt voor de hoofdindeling van de informatie die in het kader van de begrotingsuitvoering moet worden opgesteld niet langer gesproken van producten, maar van taakvelden.

14.1.1. Taakveld: 6.4 Begeleide participatie

Baten en lasten taakveld begeleide participatie (Wsw en nieuw beschut)

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Baten:			
Deelbudget Wsw (voorheen Rijksbijdrage)	12.079.580	11.867.102	11.445.195
Omzet Wsw	4.776.154	4.826.760	4.151.528
Vergoedingen nieuw beschut werk	409.380	841.989	692.930
Omzet nieuw beschut werk	172.610	359.393	186.548
Gemeentelijke bijdragen aan exploitatie	1.644.914	889.517	2.026.990
Totaal baten	19.082.639	18.784.761	18.503.191
Lasten:			
Loonkosten Wsw	-13.330.547	-12.397.023	-12.944.710
Loonkostensubsidies begeleid werken	-146.115	-156.292	-196.871
Vervoerskosten Wsw	-149.265	-105.002	-208.925
Bedrijfsgeneeskundige zorg	-98.567	-98.302	-121.680
Loonkosten nieuw beschut werk	-316.274	-639.806	-559.931
Totaal lasten	-14.040.768	-13.396.425	-14.032.116
Saldo baten en lasten	5.041.871	5.388.337	4.471.075

14.1.2. Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Baten en lasten taakveld arbeidsparticipatie (overige regelingen)

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Baten:			
Vergoeding overige regelingen	697.226	1.060.068	1.299.077
Omzet medewerkers re-integratie	637.694	514.976	649.746
Totaal baten	1.334.919	1.575.044	1.948.823
Lasten:			
Kosten medewerkers re-integratie	-481.586	-673.340	-1.064.967
Totaal lasten	-481.586	-673.340	-1.064.967
Saldo baten en lasten	853.334	901.704	883.855

14.1.3. Taakveld: 0.4 Overhead

Baten en lasten programma overhead

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Overige opbrengsten	314.595	300.064	237.660
Gemeentelijke bijdragen aan exploitatie	-626.493	-881.770	520.108
Totaal baten	-311.898	-581.706	757.768
Kosten kaderpersoneel	-3.860.084	-3.982.379	-4.624.712
Overige bedrijfskosten	-1.649.223	-1.725.956	-1.615.086
Herstructureringskosten	-253.000	-253.000	-253.000
Onvoorzien	0	0	0
Taakstellingen	0	0	127.100
Totaal lasten	-5.762.307	-5.961.335	-6.365.698
Saldo baten en lasten voor bestemming	-6.074.205	-6.543.041	-5.607.930
Onttrekking herstructureringsreserve	253.000	253.000	253.000
Storting herstructureringsreserve	-74.000	0	0
Totaal saldo mutatie reserves	179.000	253.000	253.000
Totaal saldo na bestemming	-5.895.205	-6.290.041	-5.354.930

14.2. Overzicht budgetuitputting project afbouw

Dekking Proces opheffing	Begroot	2019	2020	2021	Effectief
Bijdrage Zoetermeer	€ 482	€ 482			€ 482
Bijdrage Rijswijk	€ 131	€ 131			€ 131
Bijdrage Leidschendam Voorburg	€ 179	€ 179			€ 179
Totaal Dekking	€ 792	€ 792	€ -	€ -	€ 792
Bedragen maal--->					
	€ 1.000				
Uitgaven Proces opheffing (bedragen x 1000)	Begroot	2019	2020	2021	Effectief
Overall projectleider opheffing	€ 220	€ 68			€ 68
Deelprojectleider / onderhandelaar personele spoor	€ 85	€ -			€ -
Communicatie medewerker opheffing / transitie	€ 72	€ -			€ -
Specialistische adviezen voor de opheffing	€ 50	€ 14			€ 14
Inhuur ter ondersteuning ondernemingsraad DSW	€ 50	€ 8			€ 8
Uren ondersteuning vanuit going concern, compensat	€ 125	€ -			€ -
Inventarisatie, opschoning en overdracht archief	€ 35	€ -			€ -
Onvoorzien	€ 100	€ -			€ -
Opstellen Plan van Aanpak opheffing GR DSW	€ 20	€ -			€ -
Totaal 757.000 naar Totaal 792,000	€ 35	€ -			€ -
Totaal Uitgaven	€ 792	€ 90	€ -	€ -	€ 90
Saldo Dekking en kosten Proces opheffing	Saldo	2017	2020	2021	Totaal
Saldo dekking minus uitgaven	€ -	€ 702	€ -	€ -	€ 702